

*Politik je člověk, který slíbí, že postaví most i tam, kde neteče žádná řeka.
Nikita S. Chruščov (1. tajemník UV KSSS)*

Jáchymovské tápání

Nový vítr měl rozčeřit zahnívající stojaté vody staré radnice. Přišlo čtvrté volební období (2002), kdy málem došlo k zemětřesení. Část obyvatel konečně pochopila, že je třeba změny. Volby ale dopadly tak, jak bývá v české kotlině obvyklé (typ „chytrá horákyně“). Sice z nich jednoznačně vyplynul vítěz (ČSSD), ale s nepřesvědčivým mandátem (7 křesel z 15). Protože se jednalo o cizorodý prvek mezi dosavadními městskými politickými klany, neměl vítěz šanci stanout na samotném vrcholu Radnice. Celá opozice se jako jeden muž spojila (ODS, KSČM, ODA, závislí nezávislí) a odsunula vítěze na vedlejší kolej. Nová starostka se staronovým zbytkem zahájila staronovou správu města, během několika prvních měsíců evidentně bez jakékoli představy či vize jeho rozvoje. Nikdo s politikou otrávených obyvatel města ale netušil, že se jedná o klid před bouří. Po prázdninách (2003) to přišlo jako blesk z čistého nebe.

Jáchymov je nutné přejmenovat!

Výkřik z Radnice omráčil všechny rozumně uvažující. Pravý význam nejspíš pochopili jen ti druzí. „Historie je minulost, začíná nová epocha, jejíž význam zastíní vše minulé“. Chyběl pouze oslavný popěvek – „Jáchymov je mrtev, ať žijí Lázně Jáchymov“.

Z jednotného bylo naráz číslo množné. Z mála mnoho. Z podmětu přívlastek, z přívlastku přívěšek. Trpěl městský kronikář a čeština. Domyslela by Radnice změnu názvu do důsledku, zákonitě by musela následovat i změna městského znaku. Je možné, že v novém znaku by nahradila sv. Jáchyma a sv. Annu podobizna jakéhosi poÚnorového stranického exponenta, dlouhodobě zastávajícího funkci šéfa jáchymovských lázní, a skaliska se žentourem, zkříženými kladívky a českým lvem nejspíše vana, nad níž v oparu jiskří symbol jakéhosi atomu. Vše vyvedeno na neposkvřněném – prostěradle.

pohlednice výstavné Panoramy s novým názvem města v nacistickém Sudetenlandu (inspirace vskutku hodná následování)

Během staleté historie měl Jáchymov několik obdobných názvů, ale pouze jednou byl přejmenován svévolně, s ignorancí dějin a kořenů města, v době hitlerovské totality! O Já-

chymovu bylo napsáno přes 1 300 prací, množství nepublikovaných během socialistického utajování v to nepočítaje. Ale k čemu je dobré číst. Předělávat dějiny na objednávku usnadní obecné vědomí, zdevastované na základě chybných a chatrných znalostí. Je snadné bořit historii, zvláště tehdy, kdy o ní nic nevíme. Ale mnohem obtížnější je nabídnout alternativu, takovou, která by obstála nejen vzhledem k minulosti, ale zejména k budoucnosti. Každá pravda zahrnuje jen jedno obecné hledisko, proto základní jáchymovskou otázkou nadále zůstává – kam dál a jak dál?

Chybí kořeny a čas. Novodobá paměť města trvá zhruba 40 let. Většina původních obyvatel odešla, noví přišli z různých míst bývalého Československa, v prvních osmnácti poválečných letech zejména kvůli výdělkům v Jáchymovských dolech. Většina z nich zase odešla spolu se svým zaměstnavatelem na jiná uranová kutiska. Proto se vkrádá pouze vzpomínka na smutně proslulá padesátá léta. A zapomenout na ně snad pomůže změna názvu? Město bez minulosti nemá budoucnost!

Město je v první řadě po staletí známo jako Jáchymov, nikoli jako Lázně Jáchymov. Toto primitivní zjednodušení by popřelo historický význam města jako takového. Problém Jáchymova netkví v jeho názvu, ale v neúctě ke všem jeho přednostem. Spočívá v samotném vzhledu města a neochotě důsledně řešit každodenní problémy. V utopických projektech, které nic nevyřešily a dodnes neřeší, a neschopnosti zplodit a realizovat projekty, které by město pozvedly. Světovou pověst si Jáchymov získal proto, jaký význam měly zde těžené nerostné suroviny v dějinách vědy, techniky a hospodářství. Vznik i celá dosavadní existence Jáchymova byly spojeny s nerostným bohatstvím, a bez nadsázky se dá říci jednou provždy, protože na něm bezesporu závisí i současné jáchymovské lázeňství.

Jáchymov má sice dějiny v první řadě spojené s hornictvím, ale i s peněžnictvím (tolary), se školstvím (vznikla zde první hornická škola, vzorová pro pozdější vysoké školy báňské), se zákonodárstvím (odtud byly přejímány nové horní a lesní zákony), svého času byl jedním z kulturních center Evropy, byla zde uskutečněna vůbec první generální stávka, což potěší zejména bývalé i současné soudruhy, rozvinuly se zde nové technologie úpravnictví, které byly převzaty mj. i ve zlatodolech USA a Mexika, realizovaly se zbrusu nové metalurgické pochody, byla zde zavedena první průmyslová výroba uranových barev, o radiu či lázních je zbytečné se zmiňovat. Jáchymov ale býval i městem kraje a tabáku, takže nebyť chomoutu poválečné obrany celosvětového míru, mohl zde dnes třeba sídlit i Philip-Morris. O tom, jaká se zde v historii rozvíjela řemesla či tovární výroba, ví ve městě snad už jen bývalý kronikář, pan Mgr. Ježek.

Město Jáchymov bylo založeno na darech přírody. Nejen podzemních. Darem je i překrásné přírodní prostředí v bezprostředním i širokém okolí města.

Dne 10. prosince 2003 bylo na veřejném zasedání městského zastupitelstva odhlasováno, že „do konce volebního období nebude změna názvu města Jáchymova projednávána“. První krůček do občanské společnosti nebo odložení nevděčného tématu na pozdější dobu?

I předposlední volby (2006) vygenerovaly opět pouze zklamání. Po dvou letech, přes opětovné a už tradiční zemětřesení na Radnici završené výměnou starosty, se nadále jede ve vyjetých kolejkách. Jak je to možné? S dosednutím zadku na konšelskou židli se z člověka sta-

bývalá tabáková továrna (svého času druhá v Čechách)
(původní byla o patro nižší)

(2006)

ne nadčlověk, kterému mu nic neříká ani dělba práce, ani pojem diskuse. Je to On, který všemu rozumí, jsou to Oni, kteří stojí nade všemi. On a Oni, sebestředná „elita“ hrobařů, která zaživa pohřbívá staletí, o nichž nemá ani páru, natož povědomí, že vůbec proběhla.

Náhlá proměna člověka v politika není nic nového. Je známa už z nejstarších dob, přesto geny transformace v naší genetické výbavě věda ještě neobjevila. A ani neobjeví. Nemůže. Jde o záležitost fyzikální. Prostý zkrat. Zkrat poddimenzovaných vodičů, kterým se říká neurony. Co přenášejí neurony? Vzruchy čili znalosti. Když není co přenášet, zakrní. Neboť co se nepoužívá, nemá cenu udržovat! Kdo nevěří, ať si přečte i následující řádky, která koncem 16. století zplodil Daniel Adam z Veleslavína (1546-1599), pražský tiskař a nakladatel.

„Takoví, kteří na radní polštář dosednou, pojednou se ve všech způsobích, v mravích, v chodu, v mluvení i v pohledění promění, a jak nad sebou, tak nad dobrými přáteli se zapomínají. Jakživi předtím na ouřadě nebyli, málo o tom slychali, nic nečítali, avšak, jakoby nad ně nebylo žádného výmluvnějšího ani rozumnějšího, pojednou v mistrovství své zvláště při kvasích a v piternách prokazují.“

produkty jáchymovské „tabačky“